C/2026/3939

1.9.2026

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 10. července 2026,

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Finska

(C/2026/3939)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU). Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním.

(2) Dne 25. listopadu 2025 Komise přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Finska na rok 2026. Téhož dne Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Finsko uvedeno jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([2]) dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Dne 29. ledna 2025 zveřejnila Komise Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a také bezpečnost. Kompas konkurenceschopnosti se od svého zveřejnění promítá do činností v rámci evropského semestru, čímž se zajišťuje, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli EU a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

(4) I v roce 2026 probíhá evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, jež je nyní ve své závěrečné fázi ([3]). Plány pro oživení a odolnost měly spolu s financováním z politiky soudržnosti zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť měly za úkol účinně řešit všechny nebo významnou část výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v nedávných cyklech, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely k doporučením pro jednotlivé země přihlížet. Vzhledem k tomu, že doba platnosti Nástroje pro oživení a odolnost se blíží ke konci, je nezbytné reformy a investice podporované a prováděné v jeho rámci udržet a stavět na nich, zejména pokud jde o reformy a investice, které přispívají k řešení výzev uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.

(5) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Finsku pro rok 2026. Posoudila pokrok, který Finsko učinilo při plnění doporučení z roku 2025, a zhodnotila, jak provádí svůj plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým tato země čelí. Posoudila rovněž pokrok Finska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(6) Dne 20. ledna 2026 Rada přijala doporučení podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU s cílem odstranit nadměrný schodek Finska ([4]). Rada doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 1,3 % v roce 2026, 1,5 % v roce 2027 a 1,8 % v roce 2028, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu počítanému vůči základnímu roku 2024 ve výši 2,5 % v roce 2026, 4,1 % v roce 2027 a 5,9 % v roce 2028. Nápravná dráha čistých výdajů stanovená v uvedeném doporučení nahrazuje maximální tempa růstu čistých výdajů na rok 2026 a dále stanovená v doporučení ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Finska ([5]) ([6]). Maximální tempa růstu čistých výdajů stanovená v tomto dokumentu pro rok 2025, která odpovídala hodnotě 1,6 % ročně a 5,3 % kumulativně s ohledem na základní rok 2023, však zůstávají relevantní pro posouzení souladu až do roku 2025 včetně. Na základě posouzení účinných opatření Komisí ze dne 3. června 2026 ([7]) se proto postup při nadměrném schodku v případě Finska pozastaví.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Finsku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky), (Úř. věst. C, C/2025/3966, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([5]) Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Finska (Úř. věst. C, C/2025/656, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/656/oj).

([6]) Bod 2 a Příloha II („Soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce na sedm let“) doporučení ze dne 21. ledna 2025 se použijí i nadále.

([7]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

(7) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby zažádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné navýšení výdajů na obranu ([8]), a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala. Na základě žádosti Finska přijala Rada dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Finsku umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů ([9]). Období aktivace národní únikové doložky (2025–2028) umožňuje Finsku změnit své priority veřejných výdajů nebo zvýšit příjmy vládních institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu neohrozily střednědobou udržitelnost veřejných financí.

(8) Dne 30. dubna 2026 předložilo Finsko roční zprávu o pokroku 2026 ([10]), pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů, provádění souboru reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce, a o provádění reforem a investic, které mají reagovat na hlavní výzvy vymezené v jemu určených doporučeních v rámci evropského semestru. Součástí roční zprávy o pokroku je zpráva o opatřeních přijatých v rámci postupu při nadměrném schodku.

(9) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 0,2 % a inflace měřená HISC činila 1,8 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 0,8 % a v roce 2027 o 1,4 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 2,4 % a v roce 2027 na úrovni 1,9 %.

(10) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ([11]) se schodek veřejných financí Finska snížil z 4,4 % HDP v roce 2024 na 3,4 % HDP v roce 2025. Snížení schodku v roce 2025 odráží především dopad opatření zvyšujících příjmy, jako je zvýšení sazby DPH provedené koncem roku 2024, a mírný růst výdajů. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 4,5 % HDP a v roce 2027 pak 4,6 % HDP. Zvýšení v roce 2026 odráží především vyšší vládní investice související s dodávkou stíhaček F-35, částečně odloženou z roku 2025, a vyšší úrokové platby.

(11) Na základě odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([12]), které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, v roce 2025 restriktivní, a to ve výši 1,5 % HDP. Předpokládá se, že v roce 2026 bude expanzivní v rozsahu 0,7 % HDP a v roce 2027 víceméně neutrální.

(12) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ([13]) se veřejný dluh Finska zvýšil ze 82,4 % HDP na konci roku 2024 na 88,5 % HDP na konci roku 2025. Zvýšení míry zadlužení v roce 2025 odráží především přetrvávající schodek veřejných financí a velkou pozitivní vnitřní dynamiku dluhu a mírný růst nominálního HDP. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá, že na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky se poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 zvýší na 91,2 % a do konce roku 2027 dále na 93,1 %. Nárůst v roce 2026 odráží především vyšší schodek veřejných financí, který je jen částečně kompenzován rychlejším růstem nominálního HDP, zatímco vnitřní dynamika dluhu hraje okrajovou roli.

([8]) Sdělení Komise „Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact“ (Zohlednění zvýšených výdajů na obranu v rámci Paktu o stabilitě a růstu), Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

([9]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Finsku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky) (Úř. věst. C, C/2025/3966, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([10]) Roční zprávy o pokroku z roku 2026 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

([11]) Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

([12]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

([13]) Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

(13) Podle údajů Eurostatu ([14]) činily v roce 2025 celkové výdaje vládních institucí Finska na obranu 1,7 % HDP, což odpovídá nárůstu o 0,5 procentního bodu HDP ve srovnání s referenčním rokem 2021. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že v roce 2026 dosáhnou 2,6 % HDP, což odpovídá nárůstu o 1,4 procentního bodu HDP oproti roku 2021 ([15]).

(14) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, což je dále umocněno geopolitickým napětím, jež má dopad na světové trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neefektivní. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 Finsko nepřijalo nová opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti a podniky ([16]).

(15) Na základě výpočtů Komise čisté výdaje ve Finsku v roce 2025 klesly o 0,7 % a v letech 2024 a 2025 kumulativně vzrostly o 2,6 %. Čistý růst výdajů v roce 2025 je nižší než maximální míra růstu doporučená Radou v lednu 2025. Vezmou-li se v úvahu roky 2024 a 2025 dohromady, je kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž nižší než doporučená maximální hodnota.

(16) Podle výpočtů Komise se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů ve Finsku dosáhne v roce 2026 výše 4,1 % a za roky 2025 a 2026 kumulativně 3,3 %. Předpokládaný růst čistých výdajů v roce 2026 je vyšší než maximální tempo růstu doporučené Radou v lednu 2026, což odpovídá odchylce 1,5 % HDP v ročním vyjádření. Vezmou-li se v úvahu roky 2025 a 2026 dohromady, je předpokládané kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž vyšší než doporučené maximální tempo růstu a odpovídá kumulativní odchylce 0,5 % HDP. Předpokládaná odchylka je však na základě současných projekcí výdajů na obranu v mezích flexibility národní únikové doložky.

(17) Doporučení, kterým se schvaluje střednědobý plán Finska, uvádí soubor reforem a investic na podporu prodloužení období fiskální korekce, spolu s harmonogramem pro jejich provedení. S ohledem na informace, které Finsko poskytlo ve své roční zprávě o pokroku, Komise konstatuje, že provádění klíčových kroků těchto reforem a investic, které měly být provedeny do 30. dubna 2026, se zdá být v zásadě na dobré cestě. Pokud jde o nápravu schodků regionálních subjektů zajišťujících služby v oblasti kvality života, považují se navzdory tomu, že se růst výdajů zmírnil, kumulované schodky některých subjektů za příliš velké na to, aby mohly být napraveny do konce roku 2026, aniž by bylo ohroženo poskytování služeb. Vláda proto předložila návrh na prodloužení lhůty do konce roku 2029 pro ty regiony, které mají věrohodné plány na řešení schodku. Komise se domnívá, že Finsko celkově splnilo své závazky uspokojivým způsobem ([17]). Finsko se potýká s přetrvávajícími problémy v oblasti fiskální udržitelnosti. V roce 2025 dosáhl schodek veřejných financí 3,4 % HDP a veřejný dluh vzrostl na 88,5 % HDP.

([14]) Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).

([15]) Definice výdajů na obranu podle NATO se liší od vymezení podle COFOG oddílu Obrana. Kromě toho by se mohly vyskytnout rozdíly způsobené vlivem doby zachycení výdajů, zejména u vojenského vybavení, neboť výkaznictví podle NATO se neřídí pravidly, která se pro dobu zachycení používají v národních účtech.

([16]) Situace ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).

([17]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

Přestože vláda přijala v letech 2023 a 2024 rozsáhlá konsolidační opatření a další opatření jsou zahrnuta v rozpočtu na rok 2026, neočekává se, že by se veřejný dluh stabilizoval bez dalších zásahů. Veřejné výdaje ve výši 57,7 % HDP zůstaly v roce 2024 nejvyšší v Unii. Zlepšení účinnosti veřejných výdajů má zásadní význam pro obnovení fiskálního prostoru, zachování prostoru pro nezbytné veřejné investice a řešení tlaků na výdaje souvisejících se stárnutím obyvatelstva. Přezkumy výdajů mohou pomoci určit možnosti, jak zvýšit účinnost veřejných výdajů. Očekává se, že v roce 2026 budou poprvé dokončeny roční cílené přezkumy výdajů a nový komplexní přezkum se plánuje před volbami v roce 2027. Finsko by mělo prospěch ze zachování praxe pravidelného a podrobného přezkumu výdajů s jasnými a proveditelnými doporučeními a systematického zohledňování jejich výsledků v rozpočtovém procesu. To se týká zejména systému sociální ochrany, kde výdaje v roce 2024 dosáhly 26 % HDP, což je výrazně nad průměrem Unie, který činí 19 % HDP. Finský systém sociální ochrany je komplexní, ale složitý a mohl by potenciálně odrazovat od práce. Od roku 2023 bylo přijato několik reforem s cílem tento systém zjednodušit, zlepšit jeho účinnost a posílit motivaci k práci, včetně zavedení obecné dávky sociálního zabezpečení a komplexní reformy sociální pomoci, které vstoupí v platnost v roce 2026. Ačkoli se očekává, že tyto dvě reformy zlepší účinnost a motivaci k práci, jejich dopad na fiskální udržitelnost je stále nejistý. Současně se zvýšilo riziko chudoby nebo sociálního vyloučení, přičemž z posouzení dopadů vyplývá, že nedávné reformy zřejmě postihly zranitelné skupiny více, než se očekávalo. Zvláštní pozornost si zaslouží řešení potřeb zranitelných skupin při současném zvyšování účinnosti výdajů.

(18) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění unijních nástrojů financování, jakož i v kontextu evropského semestru, je i nadále nezbytné zapojovat do procesu místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zainteresované strany, a to systematicky, smysluplně a včas.

(19) Provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) a Evropského sociálního fondu plus (ESF+) ve Finsku, je z hlediska plateb nad průměrem EU, ačkoli míra výběru projektů zůstává pod průměrem EU. Je důležité udržet současnou dynamiku a zajistit rychlé provádění investic a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad. Je nezbytné zajistit, aby byly nové investice, které Finsko uvádí ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období ([18]), realizovány rychle a efektivně.

(20) Finsko jako členský stát na východní vnější hranici EU čelí výdajovým tlakům souvisejícím s obranou a odolností vůči hybridním hrozbám i specifickým výzvám, které mají dopad na dynamiku hospodářského a sociálního rozvoje.

(21) Finsko čelí několika výzvám souvisejícím s konkurenceschopností, dekarbonizací, zaměstnaností a prováděním reformy sociálních a zdravotnických služeb.

([18]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

(22) Finsko patří mezi země s nejlepšími výsledky v oblasti inovací v Unii, k čemuž přispívá vysoce kvalifikované obyvatelstvo, velký počet odborníků v oblasti IKT, široké využívání digitálních technologií ve firmách, silná mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu, činnost rizikového kapitálu a dynamický ekosystém startupů, zejména v oblasti deep tech. Výdaje na výzkum a vývoj se nadále zvyšovaly směrem k vnitrostátnímu cíli ve výši 4 % HDP do roku 2030. Tato silná inovační výkonnost se však nepromítla do silnějšího růstu produktivity, který od poklesu odvětví elektroniky na počátku roku 2010 zůstává slabý. Aby inovace účinněji přispívaly k růstu, je třeba výsledky výzkumu komercionalizovat a více rozšířit v celém hospodářství. Spolupráce mezi podniky a akademickou obcí je důležitým způsobem komercializace inovací. Ve Finsku se spolupráce mezi inovačními firmami a univerzitami a výzkumnými institucemi v průběhu času snižuje, zatímco financování výzkumu a vývoje v oblasti vysokého školství ze strany podniků stagnuje. Zejména malé a střední podniky se potýkají s obtížemi při spolupráci s univerzitami a výzkumnými organizacemi a při přístupu k příslušným nástrojům financování. Snížila se také podpora jiných inovačních činností než výzkumu a vývoje, což může bránit tržnímu využití inovací. I když se zvýšily dodatečné finanční prostředky na spolupráci mezi podniky a výzkumnými organizacemi, další posílení společných projektů průmyslu a univerzit by pomohlo posílit transfer znalostí. Zlepšení komercializace inovací rovněž vyžaduje posílení podnikatelských dovedností a podporu výzkumných pracovníků. Přestože Finsko zavedlo na různých úrovních vzdělávání v oblasti podnikání, dosud neexistuje komplexní strategie pro posílení podnikatelských schopností výzkumných pracovníků. Celkově lze říci, že Finsko by i při zohlednění omezeného fiskálního prostoru mělo prospěch ze zachování příznivých podmínek pro rozvoj ekosystémů výzkumu a vývoje, a to i zajištěním strategického využití regionálních a místních inovačních strategií.

(23) Finsko má dynamický ekosystém startupů. Zatímco podíl investic rizikového kapitálu na HDP je nad průměrem EU, jeho zvyšování zůstává přetrvávajícím problémem, neboť domácí fondy jsou často příliš malé na to, aby mohly vést pozdější kola financování nebo v nich spoluinvestovat. Bankovní úvěry jsou široce dostupné, ale nejsou vhodným nástrojem pro financování expanze startupů. V důsledku toho mohou mít inovativní podniky – zejména v kapitálově náročných odvětvích – potíže se zajištěním financování růstu a mohly by se přesunout do zahraničí nebo hledat financování na zahraničních trzích. Ačkoli je přístup k financování obecně přiměřený a nedávný přezkum strategie státní investiční společnosti TESI mimo jiné přispěl k řešení nedostatků v oblasti rozsáhlého financování, je třeba přijmout další opatření k zajištění dostatečných kapitálových toků do vysoce inovativních podniků. Rozšíření přístupu k financování scaleupů by podpořilo růst podniků, šíření inovací a tvorbu pracovních míst, jakož i růst celkové produktivity. Bylo by užitečné, aby mezi tyto politiky patřilo: i) rozšíření účasti retailových investorů na růstových trzích, například zvýšením atraktivity a flexibility akciových spořicích účtů OST (osakesäästötili), aby bylo možné směřovat úspory domácností do rychle rostoucích společností; ii) zjednodušení přeshraničních investičních postupů pro investory; iii) zavedení cílených daňových pobídek pro investice do scaleupů a rychle rostoucích podniků reformováním daňového zacházení s rizikovým kapitálem; a iv) reforma zdanění dividend nekótovaných společností.

(24) Finsko je malá, otevřená ekonomika, která čelí výzvám v oblasti hospodářské bezpečnosti, zejména kvůli své závislosti na globálních hodnotových řetězcích. Pokud jde o zabezpečení kritických hospodářských toků, je důležité, aby Finsko nadále rozvíjelo své schopnosti předcházet možným narušením, reagovat na ně a přizpůsobovat se jim, včetně kybernetického a hybridního rozměru a kritické infrastruktury, které mají pro hospodářství zásadní význam. Vysoký podíl podniků ve Finsku zaznamenal bezpečnostní incidenty v oblasti IKT, které měly následky. Řada incidentů, které postihly podmořskou kritickou infrastrukturu v oblasti Baltského moře, navíc ukazuje zranitelnost kritické infrastruktury pro přenos dat, plynu a elektřiny. Finsko by mělo prospěch z podpory strategických hodnotových řetězců a hospodářských toků prostřednictvím opatření, jako je ochrana kritické infrastruktury a udržování špičkové kybernetické bezpečnosti.

(25) Finsko uzákonilo svůj cíl uhlíkové neutrality do roku 2035. Dosažení tohoto cíle vyžaduje urychlení pokroku ve snižování čistých emisí uhlíku. Finsko podniklo rozhodné kroky ke snížení emisí z výroby energie a uskutečnilo významné investice s cílem urychlit dekarbonizaci průmyslu.

(26) Pokračující úsilí o dekarbonizaci průmyslu je důležité nejen pro snížení emisí, ale také jako zdroj konkurenceschopnosti. Rozvoj čistého průmyslu je základem budoucího obchodního modelu Finska. Finsko má nejnižší ceny elektřiny v EU, což poskytuje významnou výhodu průmyslovým odvětvím, která již nahradila využívání fosilních paliv. To jde ruku v ruce se zvýšením investic do čistých technologií a oběhového hospodářství. Finsko je sice průkopníkem v oblasti vývoje čistých technologií, jako je větrná energie na pevnině, udržitelné energetické systémy, infrastruktura baterií a zelený vodík, ale pro rozvoj těchto technologií do obchodovatelných odvětví podporujících budoucí finské hospodářství jsou zapotřebí další investice. Aby se snížila závislost na dovozu klíčových materiálů a průmyslových vstupů, musí Finsko zlepšit míru využívání oběhového hospodářství a produktivitu zdrojů, jež stále patří k nejnižším v EU. Zajištění dostupnosti ekologických dovedností bude mít zásadní význam pro podporu ekologické transformace v průmyslu.

(27) Úloha odvětví dopravy při dosahování cílů Finska v oblasti klimatu má zásadní význam vzhledem k jeho významnému potenciálu pro další snižování emisí. Splnění finských cílů pro rok 2030 v oblasti dekarbonizace dopravy vyžaduje urychlení investic do oblastí, jako je elektrifikace soukromých vozidel a mobilita s nulovými emisemi, propojení veřejné dopravy s cílem snížit závislost na automobilech a dekarbonizace dálkové dopravy, jakož i reformy, které tuto transformaci dále motivují. Tato opatření mohou Finsku přinést konkurenční výhodu a zároveň podpořit dekarbonizaci odvětví sociálně spravedlivým a inkluzivním způsobem.

(28) Zvýšený tlak na lesy a emise z odvodněných rašelinišť přispívají k narušení propadu uhlíku. Finské lesy tradičně zajišťovaly významný propad uhlíku, ale nedávný vývoj propady výrazně snížil. Byla navržena opatření ke zvýšení růstu lesů a posílení jejich odolnosti. Tato opatření však mají omezený rozsah a očekává se, že potrvá dlouho, než se projeví jejich dopad. Aby Finsko mohlo dosáhnout cíle uhlíkové neutrality, musí zajistit růst a odolnost lesů, aby ve střednědobém a dlouhodobém horizontu posílilo přírodní propady uhlíku. Kromě těžby se také rychlost růstu lesů snížila v důsledku jejich stáří a příčin souvisejících se změnou klimatu, včetně sucha a historicky vysokých teplot. Rozdíl mezi plánovaným čistým pohlcením a finským cílem v oblasti LULUCF pro rok 2030 je navíc druhým největším předpokládaným deficitem mezi členskými státy EU, prognózy však zahrnují velkou nejistotu. Zlepšení propadu uhlíku vyžaduje posílení udržitelných postupů hospodaření s půdou a posílení investic do odolnosti vůči změně klimatu. K posílení propadu uhlíku je třeba přijmout další rozhodná opatření, aby byl finský cíl uhlíkové neutrality dosažitelný.

(29) Míra nezaměstnanosti se v roce 2025 zvýšila na 9,7 %, částečně v důsledku zvýšené účasti na trhu práce, zatímco míra zaměstnanosti klesla na 76,3 %. Míra dlouhodobé nezaměstnanosti se v roce 2025 zvýšila na 2,4 %, což přesahuje průměr EU. Míra nezaměstnanosti mladých lidí dosáhla v roce 2025 hodnoty 21,8 %, což je výrazně nad průměrem EU, přičemž procentní podíl mladých lidí, kteří nejsou zaměstnáni ani se neúčastní vzdělávání a odborné přípravy, vzrostl na 11,0 %. Finsko zavedlo několik opatření k aktivaci pracovní síly, včetně reformy systému sociálního zabezpečení a zřízení odvětví zaměstnanosti na komunální úrovni. Vnitrostátní statistiky však ukazují, že účast na aktivních politikách na trhu práce od roku 2022 klesá ([19]). Obce čelí vysokým nákladům na výplatu dávek v nezaměstnanosti i na poskytování veřejných služeb zaměstnanosti, přičemž poptávka po obojím byla v době cyklického poklesu mimořádně vysoká. Úsilí o lepší zacílení aktivních politik na trhu práce na skupiny s vyšší potřebou služeb, jako jsou mladí lidé a dlouhodobě nezaměstnaní, by pomohlo zlepšit účinnost výdajů a lépe podpořit přechod do zaměstnání ve výjimečné situaci na trhu práce.

(30) S ohledem na klíčovou úlohu lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby přijaly opatření, jimiž by se urychleně řešily s lidským kapitálem související strukturální problémy v oblasti dovedností, vzdělávání a odborné přípravy, protože brzdí konkurenceschopnost. K provádění doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii mohou letošní doporučení pro Finsko přispět.

([19]) Pokles míry účasti může být nadhodnocen, neboť na celostátní úrovni jsou monitorovány a vyhodnocovány pouze zákonem stanovené služby zaměstnanosti. Obce poskytují i jiné než zákonem stanovené služby, které na celostátní úrovni monitorovány nejsou.

(31) Posílení nabídky kvalifikovaných pracovníků, mimo jiné prostřednictvím formálního vzdělávání a zvyšování a rekvalifikace dospělých, by prospělo produktivitě, konkurenceschopnosti a hospodářskému růstu Finska. V roce 2025 klesla míra dosaženého terciárního vzdělání ve Finsku na 38,2 %, což je pod průměrem EU ve výši 44,8 % a daleko za finskou ambicí dosáhnout míry 50 % do roku 2030. Současně míra nezaměstnanosti osob s nižším sekundárním vzděláním nebo nižším dosáhla 22,9 %, což ukazuje, že nedostatek kvalifikovaných pracovníků je vážnou překážkou zaměstnanosti. Navzdory vysoké míře zapsaných studentů v přírodních vědách, technologii, inženýrství a matematice se v některých vysoce kvalifikovaných profesích stále projevuje nedostatek pracovních sil. Rozšíření nabídky vysokoškolského vzdělávání v úzkém souladu s poptávkou na trhu práce a zvýšení počtu absolventů terciárního vzdělávání má zásadní význam pro řešení nedostatku kvalifikovaných pracovníků v dlouhodobém horizontu.

(32) Reforma sociálních a zdravotnických služeb, která na začátku roku 2023 zavedla nový systém poskytování služeb, zpomalila růst nákladů a zlepšila rovný přístup ke službám primární zdravotní péče. Mezi regionálními subjekty zajišťujícími služby v oblasti kvality života však přetrvávají rozdíly ve finanční udržitelnosti a poskytování služeb. Subjektivně neuspokojené zdravotní potřeby patří stále k nejvyšším v Unii. Stárnutí obyvatelstva zároveň ohrožuje odolnost a fiskální udržitelnost finského sociálního a zdravotnického odvětví, včetně systému péče o seniory. Posílení řízení sociálních a zdravotnických služeb a modelu financování regionálních subjektů zajišťujících služby v oblasti kvality života spolu s integrací různých informačních systémů a využitím dat a umělé inteligence by mohlo podpořit úsilí o řešení neuspokojených potřeb, snížení rozdílů a další snížení neúčinnosti systému poskytování služeb. Řešení těchto problémů by rovněž přispělo k podpoře vzestupné sociální konvergence v souladu s druhou fází analýzy zemí provedené útvary Komise na základě Rámce sociální konvergence ([20]).

(33) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2026 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny z roku 2026, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Finska pomáhá doporučení č. 1 provést první, druhé, třetí a páté doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 2 pomáhá provést čtvrté doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení č. 3 a 4 pomáhají provést sedmé doporučení týkající se eurozóny a doporučení č. 5 pomáhá provést páté doporučení týkající se eurozóny,

DOPORUČUJE Finsku v letech 2026 a 2027:

1. Nadále dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 20. ledna 2026 s cílem odstranit nadměrný schodek a současně využít flexibilitu v rámci národní únikové doložky aktivované Radou. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu a efektivity výdajů, jakož i postupně upravit rozpočet tak, aby byly strukturálně vyšší výdaje na obranu zachovány. Zajistit, aby opatření přijatá ke zmírnění dopadu prudkého nárůstu cen energií kvůli krizi byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Nadále provádět soubor reforem a investic na podporu prodloužení období fiskální korekce podle doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025. Zlepšit účinnost veřejných výdajů prováděním pravidelných a podrobných přezkumů výdajů, v jejichž rámci budou určena konkrétní opatření, která je třeba zohlednit v rozpočtovém procesu, včetně přezkumů systému sociálního zabezpečení s cílem podpořit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí a zároveň řešit potřeby zranitelných skupin.

2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Zachovat tempo provádění opatření v rámci programů politiky soudržnosti, v příslušných případech na základě přerozdělení zdrojů na strategické priority dohodnuté v souvislosti s přezkumem v polovině období a flexibility stanovené v rámci politiky soudržnosti. Řešit jedinečné socioekonomické výzvy, bezpečnostní výzvy a výzvy v oblasti civilní připravenosti, jež se týkají zejména regionů na vnější východní hranici EU, včetně potřeby investovat do infrastruktury dvojího užití.

([20]) SWD(2026) 122 – Druhá fáze analýzy sociální konvergence zemí na základě Rámce sociální konvergence (SCF), 2026.

3. Podporovat ekosystém výzkumu a vývoje a zlepšit komercializaci inovací i) posílením spolupráce mezi podniky a akademickou obcí prostřednictvím společných projektů průmyslu a univerzit a ii) zlepšením podnikatelských dovedností a podpory výzkumných pracovníků. Rozšířit přístup k financování scaleupů pro inovativní startupy a rychle rostoucí firmy a posílit ekosystém kapitálového financování. Posílit hospodářskou bezpečnost, včetně kritické infrastruktury a kybernetické bezpečnosti.

4. Snížit emise uhlíku navýšením veřejných a soukromých investic do dekarbonizace průmyslu a dopravy (mimo jiné prostřednictvím elektrifikace), do čistých technologií a řešení v oblasti oběhového hospodářství a posílením udržitelného využívání půdy a lesních zdrojů.

5. Zlepšit zacílení aktivních politik trhu práce. Řešit nedostatek kvalifikovaných pracovníků a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi změnou kvalifikace a prohlubováním dovedností pracovní síly a rozšířením nabídky vysokoškolského vzdělávání o dovednosti, po kterých je na trhu práce největší poptávka. Pokračovat ve zlepšování účinnosti sociálních a zdravotnických služeb a zároveň pokračovat v úsilí o zlepšení přístupu ke službám, včetně péče o seniory.

V Bruselu dne 10. července 2026.

Za Radu

předseda

S. HARRIS